

„Să acceptăm sprijinul partidelor, care sînt structuri deja formate”

— Masă rotundă la Grupul pentru Dialog Social —

Intr-o scurtă trecere prin București, doamna DOINA CORNEA a mediat o întâlnire între reprezentanții Grupului pentru Dialog Social (Gabriel Andreescu, Sorin Dumitrescu, Ioan Rosca) și redactorii ai „Dreptății” (George Achim, Șerban Madgearu, Doina Băscă).

Momentul critic în care se află societatea românească acum, confruntată din nou cu spectrul totalitarismului, impune un efort concertat, al tuturor forțelor conștiente de pericolul „iesirii de pe orbita” Europei de azi și mai ales de miine a României, de constituire a unei alternative capabile să așeze pietrele de temelie ale unui edificiu democratic la noi în țară.

Masa rotundă a debutat prin ceea ce George Achim, redactor al ziarului nostru, a numit, într-o retorică imperativă problema unui „CE E DE FĂCUT?” momentan, pe față, pentru a stringe rindurile opoziției civile și a celei de partid.

DOINA CORNEA: Trebuie să facem un efort și să reducem distanțele care ne despart, să stringem rindurile.

GABRIEL ANDREESCU: E ceva ce nu poate fi refuzat de nimeni dintre oamenii cu bune intenții. Aceasta nu înseamnă neapărat a distruge niște identități. Trebuie imaginată o strategie eficientă care să fie în stare să cumuleze atît membri declarați ai diferitelor partide, cît și oameni care nu au căpătat încă convingerile politice necesare unei apartenente, dar care se simt frustrați, disperați și justificați pentru o anumită participare la dezbateră civilă și / sau politică.

DL. CORNELIU COPOSU, președintele Partidului Național Tărănescu-creștin și democrat, aflat, într-o vizită de curtoazie la „Grupul pentru Dialog Social” a declarat în acest sens: „Ceea ce aveam să vă spun este că începînd cu luna ianuarie 1990, am invitat la stringerea într-un front comun al opoziției. În mod persistent

ma de importanța momentului. Sînt persoane de față care ar putea să confirme. Dar a eșuat și această a doua propunere.

Am reluat încercările de unificare a opoziției, inițiind ideea retragerii candidaților la Președinție pentru a crea un gol în alegeri. Începutul a fost promițător, dar ulterior manevra n-a reușit. Am continuat,

sîntem într-un tot de acord cu orice formulă pe care oameni de prestigiu ar găsi-o pentru solidarizarea tuturor celor care simt în conștiința lor obligația de a lupta împotriva comunismului și de a stăvili glisarea spre un nou totalitarism.

Sîntem de acord cu orice fel de sprijin ni s-ar solicita și cu orice sistem de colaborare, fără nici o reticență.”

Dialogul a continuat în același climat de deschidere și de franchețe și după plecarea domnului Corneliu Coposu.

OPOZIȚIA CIVILĂ ÎN DIALOG CU OPOZIȚIA POLITICĂ

și ferm am susținut ca toată opoziția anticomunistă să se constituie într-o mișcare mai presus de partide, de doctrine și ideologii.

Din păcate, imposibilitatea de a lua contact permanent și direct cu opinia publică de la noi a făcut ca această idee să nu capete suficient ecou și am fost confruntat cu primul eșec — nu s-a putut realiza o listă unită a opoziției.

Am reluat aceeași campanie cînd a fost vorba de alegerile prezidențiale. Inițial, punctul meu de vedere, care a fost adoptat de conducerea partidului nostru, a fost să nu depunem candidatură proprie, ci să susținem un candidat neutru, un om de mare prestigiu și calitate morală care să întrunească sufragiul întregii națiuni care simte românește și își dă sea-

susținînd ideea boicotului alegerilor parlamentare, dar n-am obținut solidarizarea unor factori de importanță.

Deci, pot spune că nu sînt un novice în acest domeniu al tentativelor de coaliție. Partidul nostru e gata să accepte orice inițiativă conformă cu vederile sale pe acest tărîm.

Momentul dinainte de alegeri era ideal pentru a forma o opoziție națională generală, fermă, și ar fi fost un punct de plecare bun pentru acțiunile viitoare.

Sperăm că încă se mai poate face ceva.

Eu personal sînt categoric împotriva ideii de independență politică și l-am reproșat chiar și mult stimatelor doamne Doina Cornea atitudinea luată.

Dar vreau să vă asigur că, atît eu cît și partidul nostru

ESTE POSIBILĂ O STRUCTURĂ CARE SĂ EXPRIME INTERESUL NAȚIONAL ?

SORIN DUMITRESCU: Cred că un organism civil care nu se constituie ca o alternativă a puterii ar fi mai demn de credit, indiferent din cîte formațiuni ar fi alcătuit. Puterea viclază în lumea asta lucrurile. Ultima ispită a lui Christ a fost a puterii. De aceea mie mi se pare un nonsens, de pildă, un partid creștin, pentru că așa ceva ar însemna strict o construcție cu o cruce peste... Dar, așa-i moda.

Nu se pune problema unei tactici politice, ci a unei rezistențe efective, de masă, de presiune cu care să înlăturăm o situație. Strategia acestui organism dilatat cu minime forme birocratice ar fi o tactică civilă simplă de oponenți absolui.

DOINA CORNEA: Dar, domnule Dumitrescu, problema de

A consemnat
DOINA BĂSCĂ

(Continuare în pag. a 3-a)

„Să acceptăm sprijinul partidelor, care sînt structuri deja formate“

— Masă rotundă la Grupul pentru Dialog Social —

(Urmare din pag. 1)

putere cred că nu ne pune — e vorba de salvagardare, de făcut ceva...

SERBAN MADGEARU : Și anterior, adică înainte de alegeri, dacă Grupul, în loc să prezinte separat candidați independenți, i-ar fi trecut pe listele partidelor tot ca independenți și liberi să se disocieze după 20 mai, e sigur că opoziția (în general) ar fi avut mult mai mult de câștigat!

SORIN DUMITRESCU : Să știți că G.D.S.-ul nu este o grădiniță care-și trimite copilășii la diferite partide. Eu sînt un independent și nici azi nu consider că am făcut vreo greșală.

Mi-am respectat conștiința mea. Eu nu cred că cineva, spre folosul grupului, al turmei, trebuie să-și sacrifice incuviințarea profundă a conștiinței lui. Dacă ne vom schimba punctul de vedere, asta e altceva. Dar ceea ce am făcut atunci e un lucru în care am crezut.

IOAN ROȘCA : Dar numărul de voturi care s-au pierdut nu vă spune nimic?

GABRIEL ANDREESCU : Sorin a adus pe masă câteva chestiuni. Numai așa, discutînd deschis, putem pătrunde în miezul lor.

Dificultățile care apar nu țin de cuadratura cercului, de ceva imposibil de rezolvat.

Există în societatea românească o foame de acțiune politică ce nu și-a găsit reprezentarea cea mai elocventă la partide. Pe de altă parte Partidul Național Țărănesc - creștin și democrat, care are motive întemeiate să țină la identitatea sa, tocmai acest partid este gata să propună o colaborare care interesează nu numai partizanii, dar și pe ceilalți.

Deci, cum împacăm cele două elemente: nevoia de acțiune a celor care au conștiința independenței opțiunii lor și, pe de altă parte, cei care fac parte dintr-un partid care știe că ceea ce fac ei nu ține de un interes de partid, ci de un interes național?

În acest sens o stringere de rînduri nu poate fi decât binevenită. Este ea posibilă? Aceasta e întrebarea.

Este posibilă o structură care să exprime și să sugereze interesul național?

Dar o structură totuși organizată, cu obligații și cu drepturi asumate, care să funcționeze în virtutea unei discipline.

DOINA CORNEA : Este ultima șansă!

SORIN DUMITRESCU : De fapt trebuie să refacem tot ceea ce s-a petrecut în aceste 6 luni!

Vă dați seama ce propagan-

dă electorală și-a făcut Iliescu cu ședințele C.F.U.N.? El stătea ca un bunic așa, peste un fel de mediu caragialesc și aparent, populația putea, după 45 de ani, să vadă cum îi sînt apărute interesele.

Oamenii aceștia care ar intra într-un forum civil sînt exact aceia care au fost scoși din minți luni de zile, privind pînă dimineața la 3 la TV.

GEORGE ACHIM : Noi ne dăm foarte bine seama că prima premisă pentru realizarea acestei opoziții este ca fiecare partid să se privească introspectiv foarte sever. Noi încercăm să ne privim critic, ceea ce ne va permite să ne debarasăm de leșturile pe care dv. le sugerați.

DOINA BĂSCĂ : Și să servim unui interes național comun, pentru că aceasta este esențialul acum.

SERBAN MADGEARU : Cu atît mai mult cu cît noi, cei care sîntem aici, am intrat în P.N.Ț.-c.d. pentru că am considerat că în felul acesta servim cel mai bine unui asemenea interes.

SORIN DUMITRESCU : Știu. Există mulți tineri care s-au înscris din acest motiv și poate dintr-o compatibilitate.

GEORGE ACHIM : Dar și din conștiința că independența pe termen lung este o iluzie. A se vedea Polonia.

IOAN ROȘCA : Eu am mers în ambele direcții. Și eu în luna ianuarie susțineam civilii care refuzau politicul și privind retrospectiv mi-am dat seama de un anumit aspect. Situația din România a reprezentat, în timp, o monstruoasă pe plan juridic și penal. De aceea primul sentiment pe care l-a avut populația a fost unul de tip justițiar moral: poate mai puțin interesul politic la început.

În clipa în care partidele politice au debutat și, poate partidul dumneavoastră merită cel mai puțin această critică, tinerii au resimțit ca o trădare faptul că se discuta politicul exact ca în societățile care aveau de vreo 200 de ani rezolvat penul.

„Bine domne! Dar deocamdată încă nu sînt judecați și noi discutăm cu ei la masa verde?!“ și au avut impresia că sînt trădați de aceste partide.

SORIN DUMITRESCU : Acum aș vrea să vorbesc și despre Piața Universității, despre faptul că mulți încearcă să o califice negativ.

Acolo s-a făcut mai multă politică decît au făcut partidele care s-au ocupat mai mult să-și reînnoade tradițiile din clipa în

care au fost jugulate de comunisti, decît să țină seama că peste țara asta au trecut 45 de ani de arbitrar.

SĂ ARDEM ETAPELE ?

GEORGE ACHIM : Există un complex vis-à-vis de ideea de partid care provine dintr-o p.c.r. fobie.

El trebuie depășit. Cealaltă afirmație, că există o mare așteptare la nivelul acțiunii civice, care nu se regăsește sub formula ideii de partid, trebuie luată în considerare.

SORIN DUMITRESCU : Toate țările estice au mers spre Forum, Nebuni și ăia?

DOINA BĂSCĂ : Totuși recunoașteți că ideea de front, de forum este legată, în ultimul secol, de mișcările bolșevicilor.

DOINA CORNEA : Nu putem compara lucruri care nu se aseamănă între ele. În celelalte țări din est aceste nuclee erau constituite de 10 ani, respectiv 13 ani (Polonia și Cehoslovacia — Charta 77). Acum noi, în acest ceas de urgență, putem oare miza pe o mișcare independentă, pe un Forum care nu este încă organizat?

Cred că trebuie mai degrabă să acceptăm sprijinul acestor partide care sînt structuri deja formate.

GEORGE ACHIM : Eu zic că ar trebui, ca de multe ori în cultura și istoria noastră, să ardem etapele!

Ceea ce și-au permis polonezii în 10 ani de la nașterea „Solidarității“ și pînă la guvernul Mazowiecki, sau cehii de la Charta 77 și pînă la Havel, noi nu mai avem timpul necesar să experimentăm. Un Forum care să germineze, apoi să nască și în fine să-și transfere ideile în practică ar necesita ani. Noi sîntem obligați să ardem etapele.

SORIN DUMITRESCU : Ca pe 22 decembrie! Fiindcă noi pe 22 am fost liberi, așa cum n-au fost polonezii. Culpă gravă a acestui regim este una frenatorie. Și totuși ne-am trezit destul de repede. Pe 28 ianuarie, între oamenii așeri ai poporului nostru se știa cine este Iliescu.

IOAN ROȘCA : Revenind: unitatea trebuie realizată. Eu cred că cele două părți, opoziția civilă și cea politică trebuie să transforme acest ceas într-un prilej de purificare a greșelilor lor.

GEORGE ACHIM : Da, e necesar nu să aglutinăm două vicii, dacă erori, ci cristlele de adevăr.

DOINA CORNEA : Noi acum trebuie să ne gîndim că sîntem români și datorii să salvăm țara!

IOAN ROȘCA : E imoral să mai așteptăm ca acest factor de coeziune să gliseze din plănul moral-politic în cel al stomacului. Pentru că în mod cert mai curînd sau mai tîrziu vor veni nemulțumirile!

Dar dacă noi nu facem la timp o structură care să aibă un vis și o frumusețe în centrul ei, nu vom reuși decît o alianță a egoismului nesatisfăcut care se va opune alianței egoismului satisfăcut. Acest miez de valoare e obligația noastră.

GABRIEL ANDREESCU : Trebuie să avem o alianță care să răspundă acelei nevoi de bine, de morală și etică socială, pe care o sublinia domnul Roșca, iar pe de altă parte unei forțe social politice cum este P.N.Ț.-c.d. care dorește integrarea României în circuitul democratic european.

DOINA CORNEA : Să vedem și ceea ce ne amenință.

Structurarea acestui FSN în niște tendințe opuse este falsă (neoliberalii lui Roman, agrarienii lui Surdu și socialdemocrații lui Iliescu). Dar astfel ei vor păcăli iarăși electoratul.

„Ce se va întimpla cu G.D.S.-ul, cu partidele — vor intra pe linie moartă? De aceea e nevoie să fim uniți și puternici pentru a apăra democrația în România“.

SORIN DUMITRESCU : Totuși partidele, alături de independenți, sînt ca doi soți divorțați, lăsați într-o cameră singuri, după ce li s-a spus: Împăcați-vă! Pentru ce s-o facă?

SERBAN MADGEARU : Probabil de dragul copiilor!

P.S. Am publicat câteva extra-se dintr-o discuție mai amplă. S-au spus și lucruri mai pertinente poate, și pe care nu le-am transcris după casete. Motivul pentru care am tipărit, relativ în grabă, aceste spicuri este că măcar o parte dintre cei care cred în necesitatea unei opoziții puternice, deci unite, să plece în vacanță, cel puțin cu această speranță.